

Standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu pielęgniarstwa

Standard ma zastosowanie do kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu pielęgniarstwa prowadzonego na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku pielęgniarstwo.

A. STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA

I. SPOSÓB ORGANIZACJI KSZTAŁCENIA

1. WYMAGANIA OGÓLNE

- 1.1. Studia pierwszego stopnia trwają nie krócej niż 6 semestrów.
- 1.2. Liczba godzin zajęć, w tym praktyk zawodowych, nie może być mniejsza niż 4720.
- 1.3. Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów pierwszego stopnia nie może być mniejsza niż 180.
- 1.4. Kierunek pielęgniarstwo jest przyporządkowany do dyscypliny naukowej – nauki medyczne albo dyscypliny naukowej – nauki o zdrowiu, jako dyscypliny wiodącej.

2. ZAJĘCIA I GRUPY ZAJĘĆ

Proces kształcenia jest realizowany w postaci:

- 1) zajęć lub grup zajęć odpowiadających poszczególnym zagadnieniom z dyscypliny naukowej, do której jest przyporządkowany kierunek studiów;
- 2) grup zajęć zintegrowanych łączących dwa lub więcej zagadnień z dyscypliny naukowej, do której jest przyporządkowany kierunek studiów;
- 3) wielodyscyplinarnych grup zajęć poświęconych określonym zagadnieniom.

W przypadku studiów o profilu:

- 1) ogólnoakademickim – program studiów obejmuje zajęcia lub grupy zajęć, związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie naukowej, do której jest przyporządkowany kierunek, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów i uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności;

- 2) praktycznym – program studiów obejmuje zajęcia lub grupy zajęć kształtujące umiejętności praktyczne, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów.

2.1. MINIMALNA LICZBA GODZIN ZAJĘĆ ZORGANIZOWANYCH I PUNKTÓW ECTS

Grupy zajęć, w ramach których osiąga się szczegółowe efekty uczenia się	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS
A. Nauki podstawowe	480	18
B. Nauki społeczne i humanistyczne, w tym język angielski	430	14
C. Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwa	600	24
D. Nauki w zakresie opieki specjalistycznej	910	34
E. Zajęcia praktyczne	1100	55
F. Praktyki zawodowe	1200	30
Razem	4720	175

Program studiów konstruuje się tak, aby możliwe było przypisanie grupom zajęć powtarzalnej wartości punktowej wyrażonej w ECTS.

W trakcie kształcenia w zakresie nauk społecznych i humanistycznych są prowadzone zajęcia z języka angielskiego w wymiarze nie mniejszym niż 120 godzin. Zajęcia te obejmują język specjalistyczny z zakresu pielęgniarstwa. Zajęciom tym przypisuje się nie mniej niż 4 punkty ECTS.

Program studiów umożliwia studentom uzyskanie nie mniej niż 5 punktów ECTS:

- 1) w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub dziedziny nauk społecznych;
- 2) za przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego.

Zajęcia z wychowania fizycznego są zajęciami obowiązkowymi na studiach stacjonarnych, prowadzonymi w wymiarze nie mniejszym niż 60 godzin. Zajęciom z wychowania fizycznego nie przypisuje się punktów ECTS.

Liczba punktów ECTS, jaka może być uzyskana w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, nie może być większa niż 25% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów.

2.2. ZAJĘCIA PRAKTYCZNE I PRAKTYKI ZAWODOWE

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe mają na celu osiągnięcie efektów uczenia się ujętych w grupach zajęć C i D.

Praktyki zawodowe są realizowane w zakresie:

Zakres zajęć praktycznych i praktyk zawodowych	Zajęcia praktyczne		Praktyki zawodowe	
	Liczba godzin/tygodni	Liczba punktów ECTS	Liczba godzin/tygodni	Liczba punktów ECTS
Podstawy pielęgniarstwa	80 godzin/ 2 tygodnie	4	120 godzin/ 3 tygodnie	3
Promocja zdrowia	20 godzin/ 0,5 tygodnia	1	-	-
Podstawowa opieka zdrowotna	120 godzin/ 3 tygodnie	6	200 godzin/ 5 tygodni	5
Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo- ginekologiczne	80 godzin/ 2 tygodnie	4	40 godzin/ 1 tydzień	1
Pediatryczna i pielęgniarstwo pediatryczne	160 godzin/ 4 tygodnie	8	160 godzin/ 4 tygodnie	4
Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne	120 godzin/ 3 tygodnie	6	160 godzin/ 4 tygodnie	4
Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne	120 godzin/ 3 tygodnie	6	160 godzin/ 4 tygodnie	4
Pielęgnowanie osób z niepełnosprawnościami	40 godzin/ 1 tydzień	2	40 godzin/ 1 tydzień	1
Geriatryczna i pielęgniarstwo geriatryczne	80 godzin/ 2 tygodnie	4	80 godzin/ 2 tygodnie	2
Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	80 godzin/ 2 tygodnie	4	120 godzin/ 3 tygodnie	3

Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne	80 godzin/ 2 tygodnie	4	40 godzin/ 1 tydzień	1
Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia	80 godzin/ 2 tygodnie	4	40 godzin/ 1 tydzień	1
Opieka paliatywna	40 godzin/ 1 tydzień	2	40 godzin/ 1 tydzień	1
Razem	1100 godzin/ 27,5 tygodnia	55	1200 godzin/ 30 tygodni	30

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe organizuje się tak, aby zdobywanie umiejętności praktycznych w warunkach naturalnych było poprzedzone zdobywaniem tych umiejętności w warunkach symulowanych (w pracowniach umiejętności pielęgniarstkich). Uczelnia realizuje co najmniej 5% liczby godzin zajęć praktycznych w warunkach symulowanych.

Program praktyk zawodowych, formę i terminy ich odbywania oraz sposób weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się ustala uczelnia.

3. INFRASTRUKTURA NIEZBĘDNA DO PROWADZENIA KSZTAŁCENIA

Proces kształcenia odbywa się z wykorzystaniem infrastruktury pozwalającej na osiągnięcie efektów uczenia się, w skład której wchodzi w szczególności pracownia umiejętności pielęgniarstkich.

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe odbywają się w oparciu o infrastrukturę uczelni, w pracowni symulacji wysokiej wierności lub infrastrukturę podmiotów leczniczych, które zawarły w tym zakresie umowy z uczelnią. Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe w podmiotach leczniczych są prowadzone w szczególności w:

- 1) w oddziałach: internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym (niemowlęcym, patologii noworodka), neurologicznym, psychiatrycznym, intensywnej terapii, opieki długoterminowej, położniczym i ginekologicznym;
- 2) w gabinetach podstawowej opieki zdrowotnej (pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania oraz lekarza podstawowej opieki zdrowotnej);
- 3) w hospicjach;
- 4) w instytucjach pełniących funkcje opiekuńczo-wychowawcze, w szczególności w żłobkach i przedszkolach.

II. OSOBY PROWADZĄCE KSZTAŁCENIE

Kształcenie służące osiągnięciu efektów uczenia się w grupach zajęć A i B jest prowadzone przez nauczycieli akademickich lub inne osoby, posiadających kompetencje zawodowe lub naukowe oraz doświadczenie w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć.

Kształcenie służące osiągnięciu efektów uczenia się w grupach zajęć C i D jest prowadzone przez nauczycieli akademickich lub inne osoby, posiadających prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub zawodu położnej oraz doświadczenie w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć.

Zajęcia praktyczne są prowadzone pod kierunkiem i bezpośrednim nadzorem nauczyciela akademickiego posiadającego prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub zawodu położnej oraz doświadczenie w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć.

Praktyki zawodowe są prowadzone pod kierunkiem osoby posiadającej prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub zawodu położnej, będącej pracownikiem danego podmiotu leczniczego (osoba prowadząca praktykę), a nadzór nad realizacją praktyk sprawuje opiekun praktyk z uczelni.

Promotorem pracy dyplomowej jest nauczyciel akademicki posiadający prawo wykonywania zawodu pielęgniarki.

III. EFEKTY UCZENIA SIĘ

1. OGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ

1.1. W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- 1) rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych;
- 2) etiologię, patomechanizm, objawy kliniczne, przebieg i sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych;
- 3) uwarunkowania i mechanizmy funkcjonowania człowieka zdrowego i chorego;
- 4) system opieki zdrowotnej w Polsce i w wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- 5) zasady promocji zdrowia i zapobiegania chorobom;

- 6) modele opieki pielęgniarskiej nad osobą zdrową, chorą, z niepełnosprawnością i umierającą;
- 7) etyczne, społeczne i prawne uwarunkowania wykonywania zawodu pielęgniarki.

1.2. W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- 1) udzielać świadczeń w zakresie promocji zdrowia i zapobiegania chorobom;
- 2) udzielać pierwszej pomocy i podejmować działania ratownicze w ramach resuscytacji krążeniowo-oddechowej;
- 3) rozpoznawać problemy zdrowotne i określać priorytety w opiece pielęgniarskiej;
- 4) samodzielnie sprawować całościową i zindywidualizowaną opiekę pielęgniarską nad osobą chorą, z niepełnosprawnością i umierającą, wykorzystując wskazania aktualnej wiedzy medycznej;
- 5) samodzielnie udzielać świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych w zakresie określonym w przepisach;
- 6) decydować o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych;
- 7) współpracować z rodziną lub opiekunem pacjenta w realizacji ustalonych celów opieki pielęgniarskiej oraz prowadzonych działań edukacyjnych;
- 8) przeprowadzać badanie podmiotowe i przedmiotowe w celu postawienia diagnozy pielęgniarskiej;
- 9) wystawiać recepty na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne, niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;
- 10) dokonywać analizy jakości opieki pielęgniarskiej;
- 11) organizować pracę własną i podległego personelu oraz współpracować w zespołach opieki zdrowotnej.

1.3. W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
- 2) przestrzegania praw pacjenta i zachowywania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem;
- 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;

- 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywanie czynności zawodowych;
- 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
- 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
- 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

2. SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

A. NAUKI PODSTAWOWE (anatomia, fizjologia, patologia, genetyka, biochemia i biofizyka, mikrobiologia i parazytologia, farmakologia, radiologia)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- A.W1. budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna);
- A.W2. neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie;
- A.W3. udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy;
- A.W4. fizjologię poszczególnych układów i narządów;
- A.W5. podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego;
- A.W6. podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej oraz patologii poszczególnych układów;
- A.W7. wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego;
- A.W8. czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne;
- A.W9. uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;

- A.W10. problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie;
- A.W11. budowę chromosomów oraz molekularne podłoże mutagenyzy;
- A.W12. zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech oraz dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;
- A.W13. podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne);
- A.W14. witaminy, aminokwasy, nukleozydy, monosacharydy, kwasy karboksylowe i ich pochodne, wchodzące w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych;
- A.W15. mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie człowieka;
- A.W16. podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej;
- A.W17. poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania oraz powodowane przez nie przemiany w ustroju i działania uboczne;
- A.W18. podstawowe zasady farmakoterapii;
- A.W19. poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania;
- A.W20. wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;
- A.W21. ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji oraz procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków;
- A.W22. zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich;
- A.W23. zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi;
- A.W24. metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej;
- A.W25. wpływ na organizm ludzki czynników zewnętrznych, takich jak: temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące;
- A.W26. klasyfikację drobnoustrojów, z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- A.U1. posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego;

- A.U2. powiązywać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych;
- A.U3. szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych;
- A.U4. wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób;
- A.U5. współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki;
- A.U6. rozpoznawać najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych;
- A.U7. szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych;
- A.U8. posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;
- A.U9. wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;
- A.U10. przygotowywać zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;
- A.U11. stosować zasady ochrony radiologicznej.

B. NAUKI SPOŁECZNE I HUMANISTYCZNE (psychologia, socjologia, pedagogika, prawo medyczne, zdrowie publiczne, język angielski)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- B.W1. psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone;
- B.W2. problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;
- B.W3. etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości;
- B.W4. pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowości;
- B.W5. istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej;
- B.W6. techniki redukcji lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;

- B.W7. pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu;
- B.W8. wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych;
- B.W9. zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu;
- B.W10. pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej;
- B.W11. zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć;
- B.W12. podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania);
- B.W13. problematykę procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej;
- B.W14. metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych;
- B.W15. podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy;
- B.W16. podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Polsce i w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Polsce i w państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- B.W17. podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków;
- B.W18. zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki;
- B.W19. prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta;
- B.W20. zadania z zakresu zdrowia publicznego;
- B.W21. kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego;
- B.W22. podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby;
- B.W23. istotę profilaktyki i prewencji chorób;
- B.W24. zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Polsce oraz w wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- B.W25. swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy;
- B.W26. międzynarodowe klasyfikacje statystyczne: chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF).

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- B.U1. rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne;
- B.U2. oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;
- B.U3. ocenić funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawić elementarne formy pomocy psychologicznej;
- B.U4. identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się;
- B.U5. wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarskiej;
- B.U6. tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki;
- B.U7. wskazywać i stosować właściwe techniki redukowania lęku i metody relaksacyjne;
- B.U8. stosować mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;
- B.U9. proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży;
- B.U10. rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarskich;
- B.U11. opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców;
- B.U12. stosować przepisy prawa dotyczące praktyki zawodowej pielęgniarki;
- B.U13. oceniać globalne trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych;
- B.U14. analizować i oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania;
- B.U15. stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne: chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF);
- B.U16. analizować piśmiennictwo w języku angielskim;
- B.U17. porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

C. NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ (podstawy pielęgniarstwa, etyka zawodu pielęgniarki, promocja zdrowia, podstawowa opieka zdrowotna, dietetyka, organizacja pracy pielęgniarskiej, badanie fizykalne, zakażenia szpitalne, zajęcia fakultatywne do wyboru: język migowy, systemy informatyczne, współpraca w zespołach opieki zdrowotnej)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- C.W1. uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarstwiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa;
- C.W2. pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia;
- C.W3. funkcje i zadania zawodowe pielęgniarstwiej oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarstwiej;
- C.W4. proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i *primary nursing* (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarstwiej;
- C.W5. klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarstwiej;
- C.W6. istotę opieki pielęgniarstwiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy i Betty Neuman);
- C.W7. istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarstwiej, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych;
- C.W8. zadania pielęgniarstwiej w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu;
- C.W9. zakres i charakter opieki pielęgniarstwiej w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej;
- C.W10. zakres opieki pielęgniarstwiej i interwencji pielęgniarstwiej w wybranych diagnozach pielęgniarstwiej;
- C.W11. udział pielęgniarstwiej w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;
- C.W12. przedmiot etyki ogólnej i zawodowej;
- C.W13. istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarstwiej;
- C.W14. problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarstwiej;
- C.W15. treść kodeksu etyki zawodowej pielęgniarstwiej i położnej;
- C.W16. zasady promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej;
- C.W17. zadania pielęgniarstwiej w promocji zdrowia i zasady konstruowania programów promocji zdrowia;
- C.W18. strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym;

- C.W19. organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Polsce i na świecie, z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników ochrony zdrowia;
- C.W20. warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w podstawowej opiece zdrowotnej;
- C.W21. metody oceny środowiska nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży;
- C.W22. zapotrzebowanie organizmu na składniki pokarmowe;
- C.W23. zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego;
- C.W24. zasady leczenia dietetycznego oraz powikłania dietoterapii;
- C.W25. rodzaje i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
- C.W26. pojęcie stanowiska pracy, zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności;
- C.W27. przepisy prawne dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarskich;
- C.W28. podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarskiej i ich znaczenie dla jakości tej opieki;
- C.W29. etapy planowania pracy własnej i podległego personelu;
- C.W30. możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego;
- C.W31. problematykę jakości w opiece zdrowotnej;
- C.W32. pojęcie i zasady prowadzenia badania podmiotowego i jego dokumentowania;
- C.W33. metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego;
- C.W34. znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej;
- C.W35. sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;
- C.W36. pojęcie zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym zakażeń szpitalnych, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku pozaszpitalnym i szpitalnym, w tym dróg szerzenia;
- C.W37. sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych;
- C.W38. mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego;

- C.W39. podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta;
- C.W40. zasady komunikowania się z pacjentem niesłyszącym;
- C.W41. zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), Systemów Dziedzinowych oraz Rejestrów Medycznych, a także zasady ich współdziałania;
- C.W42. metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych;
- C.W43. priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu;
- C.W44. znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy;
- C.W45. rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety;
- C.W46. proces podejmowania decyzji w zespole;
- C.W47. metody samooceny pracy zespołu;
- C.W48. czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- C.U1. stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem;
- C.U2. gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej;
- C.U3. ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną;
- C.U4. monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych opieki;
- C.U5. dokonywać bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarskich;
- C.U6. wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe;
- C.U7. prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta;
- C.U8. wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórno-tłuszczowych);
- C.U9. pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych;

- C.U10. stosować zabiegi przeciwzapalne;
- C.U11. przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami;
- C.U12. podawać pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków i modyfikować dawki insuliny;
- C.U13. wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi;
- C.U14. wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany;
- C.U15. zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyniowego;
- C.U16. wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze);
- C.U17. przemieszczać pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod oraz stosować pozycje ułożeniowe;
- C.U18. wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywanie dróg oddechowych i inhalację;
- C.U19. wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne;
- C.U20. wykonywać zabiegi higieniczne;
- C.U21. pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;
- C.U22. dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;
- C.U23. wykonywać zabiegi doodbytnicze;
- C.U24. zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik;
- C.U25. zakładać zgłębnik do żołądka oraz monitorować i usuwać ten zgłębnik;
- C.U26. prowadzić dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią;
- C.U27. rozwiązywać dylematy etyczne moralne w praktyce zawodowej pielęgniarki;
- C.U28. oceniać potencjał zdrowotny jednostki i rodziny z wykorzystaniem skal, siatek i pomiarów;
- C.U29. rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych jednostki i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;
- C.U30. dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych;
- C.U31. uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia;

- C.U32. opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia jednostek, rodzin i grup społecznych;
- C.U33. realizować świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej;
- C.U34. oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych;
- C.U35. oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia;
- C.U36. stosować diety terapeutyczne w wybranych schorzeniach;
- C.U37. dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania;
- C.U38. podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole;
- C.U39. monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarki oraz czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych i wypadków przy pracy;
- C.U40. współuczestniczyć w opracowaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarskiej oraz monitorować jakość opieki pielęgniarskiej;
- C.U41. nadzorować i oceniać pracę podległego zespołu;
- C.U42. planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy;
- C.U43. przeprowadzać badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki;
- C.U44. rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka, osoby dorosłej, w tym osoby w podeszłym wieku;
- C.U45. wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta;
- C.U46. przeprowadzać kompleksowe badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarskiej;

- C.U47. przeprowadzać badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;
- C.U48. wdrażać standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym;
- C.U49. stosować środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami;
- C.U50. posługiwać się znakami języka migowego oraz innymi sposobami i środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuchu;
- C.U51. interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemu informacyjnego z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych;
- C.U52. posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz prawa ochrony własności intelektualnej;
- C.U53. analizować korzyści wynikające z pracy zespołowej;
- C.U54. korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu;
- C.U55. wskazywać sposoby rozwiązywania problemów członków zespołu;
- C.U56. planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy;
- C.U57. identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej.

D. NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ (choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne, pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne, chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne, położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne, psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne, anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia, pielęgniarstwo osób z niepełnosprawnością, neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne, geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne, opieka paliatywna, podstawy rehabilitacji, podstawy ratownictwa medycznego, badania naukowe w pielęgniarstwie, seminarium dyplomowe)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- D.W1. czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;
- D.W2. etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarzkiej nad pacjentami w wybranych schorzeniach;
- D.W3. zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym

geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej oraz opiece paliatywnej;

- D.W4. rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia;
- D.W5. zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;
- D.W6. właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
- D.W7. standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;
- D.W8. reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;
- D.W9. proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym;
- D.W10. zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej);
- D.W11. etiopatogenezę najczęstszych schorzeń wieku podeszłego;
- D.W12. narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasady ich aktywizacji;
- D.W13. patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi;
- D.W14. patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka i wcześniaka oraz podstawy opieki pielęgniarstwa w tym zakresie;
- D.W15. cel i zasady opieki prekonceptyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej;
- D.W16. okresy porodu fizjologicznego i zasady opieki nad kobietą w okresie połogu;
- D.W17. etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych;
- D.W18. metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;
- D.W19. etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych;
- D.W20. zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;
- D.W21. możliwości stosowania psychoterapii u pacjentów z zaburzeniami układu nerwowego;

- D.W22. zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych;
- D.W23. czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne;
- D.W24. zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;
- D.W25. zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową;
- D.W26. podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej;
- D.W27. przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych jednostkach chorobowych;
- D.W28. standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie;
- D.W29. zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmujące monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;
- D.W30. metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu;
- D.W31. patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa);
- D.W32. metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu u pacjentów w stanach zagrożenia życia;
- D.W33. metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;
- D.W34. zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym;
- D.W35. zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (BLS, *Basic Life Support*) i zaawansowanego podtrzymywania życia (ALS, *Advanced Life Support*);
- D.W36. zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego;
- D.W37. procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych;
- D.W38. przedmiot, cel, obszar badań naukowych i paradygmaty pielęgniarstwa;
- D.W39. metody i techniki prowadzenia badań naukowych;

D.W40. zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- D.U1. gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;
- D.U2. prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;
- D.U3. prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;
- D.U4. organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;
- D.U5. oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju;
- D.U6. oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne;
- D.U7. dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;
- D.U8. rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;
- D.U9. doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii;
- D.U10. wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu;
- D.U11. modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótkodziałającej;
- D.U12. przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;
- D.U13. wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;
- D.U14. przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;
- D.U15. dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian oraz realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem informatycznych narzędzi do gromadzenia danych;
- D.U16. uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru i użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego oraz wyrobów medycznych;
- D.U17. prowadzić u dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;

- D.U18. rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;
- D.U19. pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną;
- D.U20. prowadzić rozmowę terapeutyczną;
- D.U21. prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;
- D.U22. przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;
- D.U23. asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;
- D.U24. oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;
- D.U25. postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;
- D.U26. przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;
- D.U27. udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia;
- D.U28. doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu;
- D.U29. doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;
- D.U30. wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (AED, *Automated External Defibrillator*) i bezprzyrządowe udrożnienie dróg oddechowych;
- D.U31. krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych;
- D.U32. przeprowadzać badanie jakościowe posługując się narzędziami badawczymi.

IV. SPOSÓB WERYFIKACJI OSIĄGNIĘTYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się wymaga zastosowania zróżnicowanych form oceniania, adekwatnych do kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, których dotyczą te efekty.

Osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie wiedzy można weryfikować za pomocą egzaminów pisemnych lub ustnych.

Jako formy egzaminów pisemnych można stosować: eseje, raporty, krótkie ustrukturyzowane pytania oraz testy: wielokrotnego wyboru (MCQ, *Multiple Choice Questions*), wielokrotnej

odpowiedzi (MRQ, *Multiple Response Questions*), wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi.

Egzaminy ustne powinny być standaryzowane i ukierunkowane na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym niż sama znajomość faktów (poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy, rozwiązywania problemów).

Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się w kategorii umiejętności wymaga bezpośredniej obserwacji studenta demonstrującego umiejętność w czasie obiektywnego standaryzowanego egzaminu klinicznego (OSCE, *Objective Structured Clinical Examination*), który może stanowić formę egzaminu dyplomowego.

Studia pierwszego stopnia kończą się egzaminem dyplomowym, składającym się z części teoretycznej i praktycznej. Egzamin dyplomowy obejmuje weryfikację osiągnięcia efektów uczenia się w kategorii wiedzy i umiejętności objętych programem studiów.

Pracę dyplomową student przygotowuje w oparciu o analizę indywidualnego przypadku.

B. STUDIA DRUGIEGO STOPNIA

I. SPOSÓB ORGANIZACJI KSZTAŁCENIA

1. WYMAGANIA OGÓLNE

- 1.1. Studia drugiego stopnia trwają nie krócej niż 4 semestry.
- 1.2. Liczba godzin zajęć, w tym praktyk zawodowych, nie może być mniejsza niż 1300.
- 1.3. Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów drugiego stopnia nie może być mniejsza niż 120.
- 1.4. Kierunek pielęgniarstwo jest przyporządkowany do dyscypliny naukowej – nauki medyczne albo dyscypliny naukowej – nauki o zdrowiu, jako dyscypliny wiodącej.

2. ZAJĘCIA I GRUPY ZAJĘĆ

Proces kształcenia jest realizowany w postaci:

- 1) zajęć lub grup zajęć odpowiadających poszczególnym zagadnieniom z dyscypliny naukowej, do której jest przyporządkowany kierunek studiów;
- 2) grup zajęć zintegrowanych łączących dwa albo więcej zagadnień z dyscypliny naukowej, do której jest przyporządkowany kierunek studiów;
- 3) wielodyscyplinarnych grup zajęć poświęconych określonym zagadnieniom.

W przypadku studiów o profilu:

- 1) ogólnoakademickim – program studiów obejmuje zajęcia lub grupy zajęć, związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie naukowej, do której jest przyporządkowany kierunek, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów i uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności;
- 2) praktycznym – program studiów obejmuje zajęcia lub grupy zajęć kształtujące umiejętności praktyczne, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów.

Proces kształcenia na studiach drugiego stopnia jest zorganizowany w sposób umożliwiający studentom będącym absolwentami studiów pierwszego stopnia, którzy rozpoczęli kształcenie przed rokiem akademickim 2016/2017 i nie ukończyli kursu specjalistycznego, o którym mowa w art. 15a ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej

(Dz. U. z 2019 r. poz. 576 i 577), osiągnięcie szczegółowych efektów uczenia się określonych dla studiów pierwszego stopnia w zakresie wystawiania recept na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne, niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich.

2.1. MINIMALNA LICZBA GODZIN ZAJĘĆ ZORGANIZOWANYCH I PUNKTÓW ECTS

Grupy zajęć, w ramach których osiąga się szczegółowe efekty uczenia się	Liczba godziny	Liczba punktów ECTS
A. Nauki społeczne, w tym język angielski	270	23
B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska	510	40
C. Badania naukowe i rozwój pielęgniarstwa	170	15
D. Praktyki zawodowe	200	10
Razem	1150	88

Do dyspozycji uczelni pozostawia się nie mniej niż 150 godzin zajęć dydaktycznych (12 punktów ECTS), które mogą być realizowane jako zajęcia uzupełniające wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w grupach zajęć A, B i C, z tym, że program studiów umożliwi studentowi wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 5% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów.

W trakcie kształcenia w zakresie nauki społecznych są prowadzone zajęcia z języka angielskiego w wymiarze nie mniejszym niż 90 godzin. Zajęcia te obejmują język specjalistyczny z zakresu pielęgniarstwa. Zajęciom tym przypisuje się nie mniej niż 6 punktów ECTS.

Program studiów umożliwi studentom uzyskanie nie mniej niż:

- 1) 5 punktów ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych;
- 2) 20 punktów ECTS za przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego.

Liczba punktów ECTS, jaka może być uzyskana w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, nie może być większa niż 25% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów.

2.2. PRAKTYKI ZAWODOWE

Praktyki zawodowe mają na celu osiągnięcie efektów uczenia się ujętych w grupach zajęć A i B. Praktyki zawodowe są realizowane w zakresie:

Zakres praktyk zawodowych	Liczba godzin
Zarządzanie w pielęgniarstwie	20
Edukacja w wybranych chorobach przewlekłych	40
Opieka onkologiczna	40
Wentylacja mechaniczna długoterminowa w opiece stacjonarnej i domowej (oddział intensywnej terapii, oddział chorób płuc i poradnia leczenia domowego tlenem)	40
Pracownia endoskopowa	40
Podstawowa opieka zdrowotna (gabinet pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej i gabinet lekarza podstawowej opieki zdrowotnej)	20

Program praktyk zawodowych, formę i terminy ich odbywania oraz sposób weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się ustala uczelnia.

3. INFRASTRUKTURA NIEZBĘDNA DO PROWADZENIA KSZTAŁCENIA

Proces kształcenia odbywa się z wykorzystaniem infrastruktury pozwalającej na osiągnięcie efektów uczenia się, w skład której wchodzi w szczególności pracownia umiejętności pielęgniarstkich.

Praktyki zawodowe odbywają się w oparciu o infrastrukturę uczelni lub podmiotów leczniczych, które w tym zakresie zawarły umowy z uczelnią. Praktyki zawodowe w podmiotach leczniczych są prowadzone w szczególności w szpitalach klinicznych oraz gabinetach podstawowej opieki zdrowotnej (pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej i lekarza podstawowej opieki zdrowotnej).

II. OSOBY PROWADZĄCE KSZTAŁCENIE

Kształcenie służące osiągnięciu efektów uczenia się w grupach zajęć A i C jest prowadzone przez nauczycieli akademickich lub inne osoby, posiadających kompetencje zawodowe lub naukowe oraz doświadczenie w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć.

Kształcenie służące osiągnięciu efektów uczenia się w grupie zajęć B jest prowadzone przez nauczycieli akademickich lub inne osoby, posiadających prawo wykonywania zawodu pielęgniarki oraz doświadczenie w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć.

Praktyki zawodowe są prowadzone pod kierunkiem osoby posiadającej prawo wykonywania zawodu pielęgniarki będącej pracownikiem danego podmiotu leczniczego (osoba prowadząca praktykę), a nadzór nad realizacją praktyk sprawuje opiekun praktyk z uczelni.

III. EFEKTY UCZENIA SIĘ

1. OGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ

1.1. W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- 1) zasady i metody monitorowania stanu zdrowia pacjenta oraz realizacji działań promocyjno-profilaktycznych w populacji osób zdrowych;
- 2) standardy realizacji zaawansowanych i samodzielnych świadczeń pielęgniarskich;
- 3) mechanizmy działania produktów leczniczych i zasady ich ordynowania;
- 4) wytyczne terapeutyczne i standardy opieki pielęgniarskiej w chorobach przewlekłych;
- 5) zasady i metody edukacji osób zdrowych i chorych w chorobach przewlekłych;
- 6) rolę pielęgniarki w koordynowanej opiece zdrowotnej;
- 7) problematykę zarządzania zespołami pielęgniarskimi i organizacjami opieki zdrowotnej;
- 8) uwarunkowania rozwoju jakości usług zdrowotnych;
- 9) regulacje prawne dotyczące wykonywania zawodu pielęgniarki i udzielania świadczeń zdrowotnych;
- 10) metodologię badań naukowych i zasady ich prowadzenia;
- 11) wymagania dotyczące przygotowywania publikacji naukowych;
- 12) kierunki rozwoju pielęgniarstwa w Europie i na świecie;
- 13) zasady organizacji świadczeń w opiece geriatrycznej i długoterminowej;
- 14) uwarunkowania kulturowe i religijne sprawowania opieki pielęgniarskiej nad pacjentami różnych narodowości i wyznań;

15) metodykę kształcenia zawodowego przeddyplomowego i podyplomowego.

1.2. W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- 1) monitorować stan zdrowia dzieci i dorosłych, w tym osób starszych oraz wdrażać działania edukacyjne i promocyjno-profilaktyczne;
- 2) rozwiązywać problemy zawodowe, szczególnie związane z podejmowaniem decyzji w sytuacjach trudnych, wynikających ze specyfiki zadań zawodowych i warunków ich realizacji;
- 3) dobierać, zlecać i interpretować badania diagnostyczne w ramach posiadanych uprawnień;
- 4) opracowywać program edukacji zdrowotnej pacjenta z chorobą przewlekłą, prowadzić tę edukację i dokonywać ewaluacji tego programu;
- 5) samodzielnie pielęgnować pacjenta z raną przewlekłą i przetoką;
- 6) koordynować opiekę zdrowotną nad pacjentem w systemie ochrony zdrowia;
- 7) ordynować leki, środki specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne, w tym wystawiać na nie recepty lub zlecenia;
- 8) udzielać samodzielnych porad zdrowotnych w zakresie posiadanych kompetencji zawodowych;
- 9) tworzyć standardy opieki pielęgniarskiej oraz wdrażać je do praktyki zawodowej;
- 10) stosować odpowiednie przepisy prawa w działalności zawodowej;
- 11) określać zapotrzebowanie pacjentów na opiekę pielęgniarską oraz opracowywać założenia pielęgniarskiej polityki kadrowej;
- 12) komunikować się z pacjentem uwzględniając uwarunkowania kulturowe i wyznaniowe;
- 13) organizować i nadzorować pracę zespołu pielęgniarskiego i personelu pomocniczego;
- 14) wykorzystywać wyniki badań naukowych i światowy dorobek pielęgniarstwa dla rozwoju praktyki zawodowej;
- 15) zapewniać opiekę pacjentowi wentylovanemu mechanicznie w warunkach opieki długoterminowej stacjonarnej i domowej;
- 16) stosować metodykę nauczania oraz ewaluacji w realizacji zadań z zakresu kształcenia zawodowego.

1.3. W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- 1) dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;

- 2) formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej oraz zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
- 3) okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową;
- 4) rozwiązywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań;
- 5) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywanie świadczeń zdrowotnych;
- 6) wykazywania profesjonalnego podejścia do strategii marketingowych przemysłu farmaceutycznego i reklamy jego produktów.

2. SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

A. NAUKI SPOŁECZNE (psychologia zdrowia, prawo w praktyce pielęgniarskiej, zarządzanie w pielęgniarstwie, dydaktyka medyczna, pielęgniarstwo wielokulturowe, język angielski)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- A.W1. modele i podejścia stosowane w psychologii zdrowia;
- A.W2. znaczenie wsparcia społecznego i psychologicznego w zdrowiu i chorobie;
- A.W3. teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne determinanty zdrowia;
- A.W4. podejście salutogenetyczne podmiotowych uwarunkowań optymalnego stanu zdrowia i podejście patogenetyczne uwarunkowane na chorobę;
- A.W5. procesy adaptacji człowieka do życia z przewlekłą chorobą i uwarunkowania tych procesów;
- A.W6. podstawy odpowiedzialności cywilnej, karnej, pracowniczej i zawodowej oraz sposoby dochodzenia roszczeń w zakresie zdarzeń medycznych;
- A.W7. istotę błędów medycznych w pielęgniarstwie w kontekście niepowodzenia w działaniach terapeutyczno-pielęgnacyjnych;
- A.W8. system ubezpieczeń w zakresie odpowiedzialności cywilnej;
- A.W9. uwarunkowania prawne przetwarzania danych wrażliwych w systemie ochrony zdrowia;

- A.W10. poziomy uprawnień do udzielania świadczeń zdrowotnych przez pielęgniarkę w odniesieniu do poziomów kwalifikacji pielęgniarskich;
- A.W11. metody zarządzania w systemie ochrony zdrowia;
- A.W12. zasady funkcjonowania organizacji i budowania struktur;
- A.W13. pojęcie kultury organizacyjnej i czynników ją determinujących;
- A.W14. mechanizmy podejmowania decyzji w zarządzaniu;
- A.W15. style zarządzania i znaczenie przywództwa w rozwoju pielęgniarstwa;
- A.W16. zasady świadczenia usług pielęgniarskich i sposób ich finansowania;
- A.W17. specyfikę funkcji kierowniczych, w tym istotę delegowania zadań;
- A.W18. metody diagnozy organizacyjnej, koncepcję i teorię zarządzania zmianą oraz zasady zarządzania strategicznego;
- A.W19. problematykę zarządzania zasobami ludzkimi;
- A.W20. uwarunkowania rozwoju zawodowego pielęgniarek;
- A.W21. naukowe podstawy ergonomii w środowisku pracy;
- A.W22. modele i strategie zarządzania jakością;
- A.W23. podstawowe pojęcia z zakresu dydaktyki medycznej;
- A.W24. zasady przygotowania do działalności dydaktycznej;
- A.W25. metody nauczania i środki dydaktyczne stosowane w kształceniu przeddyplomowym i podyplomowym;
- A.W26. Europejską Konwencję o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności;
- A.W27. teorię pielęgniarstwa wielokulturowego Madeleine Leininger;
- A.W28. kulturowe uwarunkowania zapewnienia opieki z uwzględnieniem zachowań zdrowotnych i podejścia do leczenia;
- A.W29. różnice kulturowe i religijne w postrzeganiu człowieka i w komunikacji międzykulturowej.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- A.U1. wskazywać rolę wsparcia społecznego i psychologicznego w opiece nad osobą zdrową i chorą;
- A.U2. wskazywać metody radzenia sobie ze stresem;
- A.U3. oceniać zdarzenia w praktyce zawodowej pielęgniarki w kontekście zgodności z przepisami prawa oraz możliwości i sposobów dochodzenia roszczeń, a także wskazywać możliwości rozwiązania danego problemu;

- A.U4. kwalifikować daną sytuację zawodową w odniesieniu do prawa cywilnego, karnego i zawodowego;
- A.U5. analizować przyczyny błędów medycznych i proponować działania zapobiegawcze;
- A.U6. analizować strukturę zadań zawodowych pielęgniarek w kontekście posiadanych kwalifikacji;
- A.U7. stosować metody analizy strategicznej niezbędne dla funkcjonowania organizacji;
- A.U8. organizować i nadzorować prace zespołów pielęgniarskich;
- A.U9. stosować różne metody podejmowania decyzji zawodowych i zarządczych;
- A.U10. planować zasoby ludzkie wykorzystując różne metody, organizować rekrutację pracowników i realizować proces adaptacji zawodowej;
- A.U11. opracowywać plan rozwoju zawodowego własnego i podległego personelu pielęgniarskiego;
- A.U12. przygotowywać opisy stanowisk pracy dla pielęgniarek i tworzyć regulaminy pracy;
- A.W13. opracowywać harmonogramy pracy personelu w oparciu o ocenę zapotrzebowania na opiekę pielęgniarską;
- A.U14. nadzorować jakość opieki pielęgniarskiej w jednostce, w tym przygotować jednostkę do zewnętrznej oceny jakości;
- A.U15. dobierać odpowiednie środki i metody nauczania w działalności dydaktycznej;
- A.U16. dokonywać weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się i organizacji procesu kształcenia zawodowego;
- A.U17. wykorzystywać w pracy zróżnicowanie w zakresie komunikacji interpersonalnej wynikające z uwarunkowań kulturowych, etnicznych, religijnych i społecznych;
- A.U18. stosować w praktyce założenia teorii pielęgniarstwa wielokulturowego Madeleine Leininger;
- A.U19. rozpoznawać kulturowe uwarunkowania żywieniowe i transfuzjologiczne;
- A.U20. uwzględniać uwarunkowania religijne i kulturowe potrzeb pacjentów w opiece zdrowotnej;
- A.U21. porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Kształcenia Językowego.

B. ZAAWANSOWANA PRAKTYKA PIELEŃNIARSKA (farmakologia i ordynowanie produktów leczniczych; pielęgniarstwo epidemiologiczne; endoskopia; poradnictwo w pielęgniarstwie; koordynowana opieka zdrowotna; promocja zdrowia i świadczenia

profilaktyczne; opieka i edukacja zdrowotna w chorobach przewlekłych, w tym: niewydolność krążenia i zaburzenia rytmu, nadciśnienie tętnicze, niewydolności oddechowa, leczenie nerkozastępcze, cukrzyca, choroba nowotworowa, rany przewlekłe i przetoki, ból, leczenie żywieniowe, tlenoterapia ciągła i wentylacja mechaniczna, zaburzenia zdrowia psychicznego)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- B.W1. mechanizmy działania produktów leczniczych oraz ich przemiany w ustroju zależne od wieku i problemów zdrowotnych;
- B.W2. regulacje prawne związane z refundacją leków, wyrobów medycznych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
- B.W3. zasady ordynowania produktów leczniczych zawierających określone substancje czynne, z wyłączeniem leków zawierających substancje bardzo silnie działające, środki odurzające i substancje psychotropowe, a także określonych wyrobów medycznych, w tym wystawiania na nie recept lub zlecenia;
- B.W4. objawy i skutki uboczne działania leków zawierających określone substancje czynne;
- B.W5. założenia organizacji i nadzoru epidemiologicznego w zakładach opieki zdrowotnej;
- B.W6. uwarunkowania występowania, kontroli oraz profilaktyki zakażeń szpitalnych w różnych oddziałach szpitalnych, z uwzględnieniem czynników etologicznych, w tym patogenów alarmowych;
- B.W7. zasady planowania, opracowania, wdrażania i nadzorowania działań zapobiegawczych i przeciwepidemicznych;
- B.W8. organizację i funkcjonowanie pracowni endoskopowej oraz zasady wykonywania procedur endoskopowych;
- B.W9. diagnostyczne i terapeutyczne możliwości endoskopii w zakresie przewodu pokarmowego, dróg oddechowych, urologii, ginekologii, laryngologii, anestezjologii i ortopedii;
- B.W10. zasady prowadzenia dokumentacji medycznej obowiązujące w pracowni endoskopowej;
- B.W11. założenia teoretyczne poradnictwa w pracy pielęgniarki bazujące na regulacjach prawnych i transteoretycznym modelu zmiany (Prochaska i DiClemente);
- B.W12. predyktory funkcjonowania człowieka zdrowego i chorego, z uwzględnieniem choroby przewlekłej;
- B.W13. metody oceny stanu zdrowia pacjenta w poradnictwie pielęgniarskim;

- B.W14. zasady postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych problemów zdrowotnych;
- B.W15. zasady doboru i interpretacji badań diagnostycznych w zakresie posiadanych uprawnień zawodowych;
- B.W16. modele opieki koordynowanej funkcjonujące w Polsce i w wybranych krajach świata;
- B.W17. regulacje prawne w zakresie koordynacji opieki zdrowotnej nad świadczeniobiorcą w systemie ochrony zdrowia;
- B.W18. zasady koordynowania programów zdrowotnych oraz procesu organizacji i udzielania świadczeń w różnych obszarach systemu ochrony zdrowia;
- B.W19. zasady funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych w opiece zdrowotnej;
- B.W20. zakres zadań i metody pracy pielęgniarki w promocji zdrowia oraz zasady konstruowania programów promocji zdrowia;
- B.W21. strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym;
- B.W22. założenia i zasady tworzenia oraz ewaluacji programów zdrowotnych oraz metody edukacji zdrowotnej;
- B.W23. zakres profilaktyki i prewencji chorób zakaźnych, chorób społecznych i chorób cywilizacyjnych;
- B.W24. procedurę i zakres bilansu zdrowia dziecka i osoby dorosłej;
- B.W25. badania profilaktyczne oraz programy profilaktyczne finansowane ze środków publicznych przez Narodowy Fundusz Zdrowia;
- B.W26. zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego i opieki nad pacjentami z nadciśnieniem tętniczym, zaburzeniami rytmu serca, przewlekłą niewydolnością krążenia oraz nowoczesne technologie wykorzystywane w terapii i monitorowaniu pacjentów z chorobami układu krążenia;
- B.W27. patomechanizm, objawy, diagnostykę i postępowanie pielęgniarskie w przewlekłej niewydolności oddechowej;
- B.W28. technikę badania spirometrycznego;
- B.W29. standardy specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego;
- B.W30. zasady funkcjonowania stacji dializ oraz leczenia nerkozastępczego (ciągła ambulatoryjna dializa otrzewnowa CADO, ambulatoryjna dializa otrzewnowa ADO, hemodializa, hiperalimentacja);
- B.W31. przyczyny i zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego oraz opieki nad pacjentami z niewydolnością narządową;

- B.W32. zasady opieki nad pacjentem przed i po przeszczepieniu narządów;
- B.W33. zasady i metody prowadzenia edukacji pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji w cukrzycy, astmie i przewlekłej obturacyjnej chorobie płuc;
- B.W34. patomechanizm cukrzycy, astmy i przewlekłej obturacyjnej choroby płuc oraz powikłania i zasady koordynacji działań związanych z prowadzeniem edukacji terapeutycznej;
- B.W35. etiopatogenezę nowotworzenia, epidemiologię i profilaktykę chorób nowotworowych;
- B.W36. zasady leczenia i opieki nad pacjentem z chorobą nowotworową, w tym terapii spersonalizowanej;
- B.W37. zasady i sposoby pielęgnowania pacjenta po radioterapii i chemioterapii;
- B.W38. metody rozpoznawania reakcji pacjenta na chorobę i leczenie onkologiczne;
- B.W39. metody oceny ran przewlekłych i ich klasyfikację;
- B.W40. nowoczesne metody terapii oraz rolę hiperbarii tlenowej i terapii podciśnieniowej w procesie leczenia najczęściej występujących ran przewlekłych, w szczególności owrzodzeń żylnych, owrzodzeń niedokrwiniennych, odleżyn, odmrożeń, zespołu stopy cukrzycowej;
- B.W41. zasady doboru opatrunków w leczeniu ran przewlekłych;
- B.W42. zasady przygotowania pacjenta i jego rodziny w zakresie profilaktyki występowania ran i ich powikłań;
- B.W43. zasady oceny funkcjonowania przetoki jelitowej i moczowej oraz ich powikłań;
- B.W44. zasady przygotowania pacjenta z przetoką jelitową i moczową oraz jego rodziny do samoobserwacji i samoopieki oraz zasady doboru sprzętu stomijnego i jego refundacji;
- B.W45. metody oceny bólu w różnych sytuacjach klinicznych oraz farmakologiczne i niefarmakologiczne metody jego leczenia;
- B.W46. zasady współpracy z zespołem żywieniowym w planowaniu i realizacji metod, technik i rodzajów żywienia dojelitowego i pozajelitowego w ramach profilaktyki powikłań;
- B.W47. wskazania i zasady stosowania tlenoterapii, monitorowania stanu pacjenta leczonego tlenem i toksyczność tlenu;
- B.W48. wskazania i zasady stosowania wentylacji mechanicznej inwazyjnej i nieinwazyjnej oraz możliwe powikłania jej zastosowania;
- B.W49. wpływ choroby przewlekłej na funkcjonowanie psychofizyczne człowieka i kształtowanie więzi międzyludzkich;
- B.W50. przyczyny, objawy i przebieg depresji, nerwicy oraz uzależnień;

- B.W51. zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją i nerwicą, oraz pacjentem uzależnionym;
- B.W52. zakres pomocy i wsparcia w ramach świadczeń oferowanych osobom z problemami zdrowia psychicznego i ich rodzinom (opiekunom).

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- B.U1. dobierać i przygotowywać zapis form recepturowych leków zawierających określone substancje czynne, na podstawie ukierunkowanej oceny stanu pacjenta;
- B.U2. interpretować charakterystyki farmaceutyczne produktów leczniczych;
- B.U3. ordynować leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne oraz wystawiać na nie recepty lub zlecenia;
- B.U4. dobierać i zlecać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne w zależności od potrzeb pacjenta;
- B.U5. stosować zasady zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych oraz nadzoru epidemiologicznego w różnych zakładach opieki zdrowotnej;
- B.U6. planować i przeprowadzać edukację personelu w zakresie profilaktyki i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych;
- B.U7. wykorzystywać wskaźniki jakości zarządzania opieką pielęgniarską w nadzorze epidemiologicznym;
- B.U8. uczyć pacjenta i jego rodzinę postępowania przed planowanym i po wykonanym procesie diagnostyki i terapii endoskopowej;
- B.U9. współuczestniczyć w procesie diagnostyki i terapii endoskopowej;
- B.U10. prowadzić dokumentację medyczną w pracowni endoskopowej;
- B.U11. diagnozować zagrożenia zdrowotne pacjenta z chorobą przewlekłą;
- B.U12. oceniać adaptację pacjenta do choroby przewlekłej;
- B.U13. udzielać porad osobom zagrożonym uzależnieniami i uzależnionym wykorzystując transteoretyczny model zmian (Prochaska i DiClemente);
- B.U14. przygotowywać materiały edukacyjne dla pacjenta i jego rodziny w ramach poradnictwa zdrowotnego;
- B.U15. wykorzystywać zasoby technologiczne dla potrzeb poradnictwa zdrowotnego;
- B.U16. dobierać i stosować metody oceny stanu zdrowia pacjenta w ramach udzielania porad pielęgniarskich;
- B.U17. dokonywać wyboru i zlecać badania diagnostyczne w ramach posiadanych uprawnień zawodowych;

- B.U18. wdrażać działanie terapeutyczne w zależności od oceny stanu pacjenta w ramach posiadanych uprawnień zawodowych;
- B.U19. koordynować realizację świadczeń zdrowotnych dla pacjentów ze schorzeniami przewlekłymi;
- B.U20. opracowywać diagnozę potrzeb zdrowotnych oraz plan organizacji opieki i leczenia na poziomie organizacji i międzyinstytucjonalnym;
- B.U21. planować i koordynować proces udzielania świadczeń zdrowotnych, z uwzględnieniem kryterium jakości i efektywności;
- B.U22. dostosowywać do rozpoznanych potrzeb zdrowotnych dostępne programy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej;
- B.U23. wdrażać programy promocji zdrowia dla pacjentów i ich rodzin;
- B.U24. stosować wybrane metody edukacji zdrowotnej;
- B.U25. prowadzić działania w zakresie profilaktyki i prewencji chorób zakaźnych, chorób społecznych i chorób cywilizacyjnych;
- B.U26. reagować na swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy;
- B.U27. przygotowywać pacjenta z nadciśnieniem tętniczym, przewlekłą niewydolnością krążenia i zaburzeniami rytmu serca do samoopieki i samopielęgnacji;
- B.U28. planować i przeprowadzać edukację pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji przy nadciśnieniu tętniczym, w przewlekłej niewydolności krążenia i przy zaburzeniach rytmu serca;
- B.U29. wykorzystywać nowoczesne technologie informacyjne do monitorowania pacjentów z chorobami układu krążenia;
- B.U30. wykonywać badanie spirometryczne i interpretować jego wynik;
- B.U31. sprawować specjalistyczną opiekę pielęgniarską nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego;
- B.U32. planować i przeprowadzać edukację pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji podczas dializy i hemodializy;
- B.U33. planować i sprawować opiekę pielęgniarską nad pacjentem z niewydolnością narządową, przed i po przeszczepieniu narządów;
- B.U34. wykorzystywać aktualną wiedzę w celu zapewnienia wysokiego poziomu edukacji terapeutycznej pacjentów chorych na cukrzycę, ich rodzin i opiekunów;
- B.U35. planować i koordynować opiekę nad pacjentem chorym na cukrzycę;

- B.U36. motywować pacjenta chorego na cukrzycę do radzenia sobie z chorobą i do współpracy w procesie leczenia;
- B.U37. planować opiekę nad pacjentami z wybranymi chorobami nowotworowymi leczonymi systemowo;
- B.U38. stosować metody i środki łagodzące skutki uboczne chemioterapii i radioterapii;
- B.U39. rozpoznawać sytuację psychiczną pacjenta oraz jego reakcje na chorobę i proces leczenia oraz udzielać mu wsparcia motywacyjno-edukacyjnego;
- B.U40. oceniać i klasyfikować rany przewlekłe;
- B.U41. dobierać opatrunki z uwzględnieniem rodzaju i stanu rany;
- B.U42. przygotowywać pacjenta i jego rodzinę do profilaktyki, samokontroli i pielęgnacji rany;
- B.U43. stosować nowoczesne techniki pielęgnacji przetok jelitowych i moczowych;
- B.U44. przygotowywać pacjenta ze stomią do samoopieki oraz zapewniać doradztwo w doborze sprzętu stomijnego;
- B.U45. oceniać natężenie bólu według skal z uwzględnieniem wieku pacjenta i jego stanu klinicznego;
- B.U46. monitorować skuteczność leczenia przeciwbólowego;
- B.U47. stosować metody nefarmakologicznego leczenia bólu w zależności od stanu klinicznego pacjenta;
- B.U48. prowadzić edukację pacjenta w zakresie samokontroli i samopielęgnacji w terapii bólu;
- B.U49. wykorzystywać standaryzowane narzędzia w przeprowadzaniu oceny stanu odżywienia pacjenta;
- B.U50. monitorować stan ogólny pacjenta w czasie leczenia żywieniowego;
- B.U51. prowadzić żywienie dojelitowe z wykorzystaniem różnych technik, w tym pompy perystaltycznej i żywienia pozajelitowego drogą żył centralnych i obwodowych;
- B.U52. przygotowywać sprzęt i urządzenia do wdrożenia wentylacji mechanicznej inwazyjnej, w tym wykonywać test poprawności pracy sprzętu, test szczelności układu oddechowego respiratora i test aparatu;
- B.U53. obsługiwać respirator w trybie wentylacji nieinwazyjnej;
- B.U54. stosować maski nieinwazyjne;
- B.U55. zapewniać pacjentowi wentylovanemu mechanicznie w sposób inwazyjny kompleksową opiekę pielęgniarską, w tym utrzymywać drożność dróg oddechowych,

- utrzymywać higienę jamy ustnej i nosowej, prowadzić kontrolę wydzieliny z dróg oddechowych, wykonywać nebulizację i stosować zabiegi fizykoterapeutyczne;
- B.U56. komunikować się z pacjentem wentylowanym mechanicznie z wykorzystaniem alternatywnych metod komunikacji;
- B.U57. oceniać potrzeby zdrowotne pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją i nerwicą, oraz pacjenta uzależnionego, a także planować interwencje zdrowotne;
- B.U58. analizować i dostosowywać do potrzeb pacjenta dostępne programy promocji zdrowia psychicznego;
- B.U59. rozpoznawać sytuację życiową pacjenta w celu zapobiegania jego izolacji społecznej;
- B.U60. prowadzić psychoedukację pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją i nerwicą, oraz pacjenta uzależnionego i jego rodziny (opiekuna), a także stosować treningi umiejętności społecznych jako formę rehabilitacji psychiatrycznej.

C. BADANIA NAUKOWE I ROZWÓJ PIELEŃNIARSTWA (badania naukowe w pielęgniarstwie, statystyka medyczna, informacja naukowa, praktyka pielęgniarstwa oparta na dowodach naukowych, pielęgniarstwo w perspektywie międzynarodowej)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- C.W1. metody i techniki badawcze stosowane w ramach realizowanego badania naukowego;
- C.W2. zasady przygotowywania baz danych do analiz statystycznych;
- C.W3. źródła z zakresu naukowej informacji medycznej;
- C.W4. zasady praktyki opartej na dowodach naukowych w medycynie (*evidence based medicine*) oraz w pielęgniarstwie (*evidence based nursing practice*);
- C.W5. systemy kształcenia przeddyplomowego i podyplomowego pielęgniarek w wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- C.W6. procedurę uznawania kwalifikacji zawodowych pielęgniarek w Polsce i w państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- C.W7. systemy opieki pielęgniarstwa oraz współczesne kierunki rozwoju opieki pielęgniarstwa;
- C.W8. zasady dostępu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej do świadczeń zdrowotnych w świetle prawa europejskiego;
- C.W9. rolę i priorytety polityki zdrowotnej Światowej Organizacji Zdrowia oraz Komisji Europejskiej.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- C.U1. zaplanować badanie naukowe i omówić jego cel oraz spodziewane wyniki;
- C.U2. zinterpretować badanie naukowe i odnieść je do aktualnego stanu wiedzy;
- C.U3. przeprowadzić badanie naukowe, zinterpretować i udokumentować jego wyniki;
- C.U4. zaprezentować wyniki badania naukowego;
- C.U5. przygotowywać bazę danych do obliczeń statystycznych;
- C.U6. stosować testy parametryczne i nieparametryczne dla zmiennych zależnych i niezależnych;
- C.U7. korzystać ze specjalistycznej literatury naukowej krajowej i zagranicznej, naukowych baz danych i informacji oraz danych przekazywanych przez międzynarodowe organizacje i stowarzyszenia pielęgniarskie.

IV. SPOSÓB WERYFIKACJI OSIĄGNIĘTYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się wymaga zastosowania zróżnicowanych form oceniania, adekwatnych do kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, których dotyczą te efekty.

Osiągnięcie efektów uczenia się w kategorii wiedzy można weryfikować za pomocą egzaminów pisemnych lub ustnych.

Jako formy egzaminów pisemnych można stosować: eseje, raporty, krótkie ustrukturyzowane pytania oraz testy: wielokrotnego wyboru (MCQ, *Multiple Choice Questions*), wielokrotnej odpowiedzi (MRQ, *Multiple Response Questions*), wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi.

Egzaminy ustne powinny być standaryzowane i ukierunkowane na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym niż sama znajomość faktów (poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy, rozwiązywania problemów). Możliwe jest wykorzystanie opisów przypadków klinicznych, na podstawie których student ustala i prezentuje plan specjalistycznej opieki pielęgniarskiej.

Studia drugiego stopnia kończą się egzaminem dyplomowym składającym się z części teoretycznej i praktycznej. Egzamin dyplomowy obejmuje weryfikację osiągnięcia efektów uczenia się w kategorii wiedzy i umiejętności objętych programem studiów.